

פרק העבירות	הנחיות התביעה
עדכון אחרון: יוני 2023	הצבאית הראשית

הנחיה מס' 2.08

עבירות גניבה

כללי

1. חומרתה של עבירת הגניבה מחייל וכיעורה, ברורים וגלויים הם במספר מובנים:
 - א. עבירה זו מגלמת פגיעה באמונם של אלה המשרתים עם מבצע הגניבה ושוהים בסביבתו, ובדרך זו פוגעת **אנושות בערך הרעות**, שכן "בצד הפסול והכיעור שדבקים תמיד במעשים כאלה, נודעת להם חומרה מיוחדת כשנעשים הם בין חיילים המשרתים בכפיפה אחת ומערערים את תחושת הביטחון של חיילים לגבי רכושם האישי ופרטיותם" (ע/107/13 התצ"ר נ' רב"ט דוברובולסקי);
 - ב. מדובר במעשים "שנעשו אגב ניצול תנאי שגרת החיים ביחידה הצבאית, על היעדר יכולת ההגנה על הרכוש הפרטי הנובע מהם" (ע/91/13 סמל ביוס נ' התצ"ר), ומשכך הם גוררים עמם פגיעה חמורה במשמעת הצבא;
 - ג. יש לתת את הדעת לפגיעה בתפקודו התקין של הצבא, בראי העיקרון שלפיו "אין להסכין עם מצב בו יהיו חיילים חשופים לפגיעה ברכושם מצד חבריהם, וכי יהיו טרודים בשמירתו מפני התנכלות לו – חרף השקעת מלוא המאמץ ותשומת הלב בביצוע תפקידם ומשימותיהם" (ע/88/00 רס"ב אליאס נ' התצ"ר);
 - ד. "הערך המוגן על-ידי עבירת הגניבה הוא שמירה על זכות הבעלות והחזקה בנכס" (ע"פ 7085/93 נפז בן כאמל נג'אר נ' מדינת ישראל, פ"ד נא (4) 221), ועבירה זו עלולה אף להביא לחיסרון כיס של ממש לקורבן העבירה;
 - ה. מדובר במעשה עבירה שהוא בעל אופי פלילי, שכן "האינטרס הציבורי המובהק הוא אפוא הגנה על הציבור מפני עברייני רכוש חומסים. כללו של הנאמר, עבירות רכוש פוגעות באופן קשה בחברה וביחידה" (בש"פ 3453/05 ארז אברג'יל נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 19 באפריל 2005)).
2. על כן, ככלל, יינקטו צעדים כנגד מי שקיימות ראיות לכאורה לכך שביצע אחת מן העבירות בהן עוסקת הנחיה זו, לרבות הגשת כתבי אישום לבית הדין הצבאי.

מדיניות העמדה לדין

3. ככל שערך הרכוש שנגנב אינו עולה על 2,000 ₪, ככלל תטופל העבירה בדין משמעתי, ובלבד שאין לחובת החייל הרשעה קודמת בעבירה דומה, בדין משמעתי או פלילי ושלא פתוחה בעניינו של החייל חקירת מצ"ח בעבירות דומות, אשר ביחס אליה קבע פרקליט צבאי כי קיימות ראיות לכאורה. במקרים בהם התקיימו נסיבות חומרה, כמפורט בסעיף 4 שלהלן, תיבחן האפשרות להגיש כתב אישום, חרף העובדה שערך הרכוש שנגנב אינו עולה על 2,000 ₪.
4. ככל שערך הרכוש שנגנב עולה על 2,000 ₪, ככלל יוגש כתב אישום ותיוחס לחייל עבירה של גניבה מחייל, לפי סעיף 84 לחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955 (להלן: "החש"ץ"). הגשת כתב אישום תיבחן, כאמור בסעיף 3 שלעיל, גם ככל שערך הרכוש הוא נמוך מהסכום האמור, במקרים בהם התקיימו נסיבות חומרה, כגון גניבת מכשיר טלפון נייד חכם ("סמראטפון") או פריט בעל ערך רגשי ייחודי אחר, גניבה שיטתית, תחכום, ריבוי מעשי גניבה (בין אם מדובר בגניבה ממספר נפגעים ובין אם מדובר במספר מעשי גניבה מנפגע אחד), או פגיעה בערכי האמון והרעות.

פרק העבירות	הנחיות התביעה
עדכון אחרון: יוני 2023	הצבאית הראשית

5. במקרים בהם מדובר בסדרת מעשים, הן כלפי חייל אחד והן כלפי מספר חיילים, או במקרים בהם מדובר בגניבה בסכומים גדולים, יש לשקול לייחס עבירה של גניבה, לפי סעיף 384 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין").
6. יש לשים לב, כי הגם שחייל הינו "עובד הציבור", עבירה של גניבה בידי עובד ציבור, לפי סעיף 390 לחוק העונשין, דורשת גניבה של "נכס המדינה" או "דבר שהגיע אליו מכוח עבודתו". לכן, אין לייחס סעיף זה אלא מקום שבו הגניבה מתבצעת במהלך או בהקשר ביצוע תפקיד (גניבה מפיקדונות על-ידי שוטר צבאי, גניבה מהשק"ם ע"י "שקמיסט" (ראו ע/126/08 התצ"ר נ' רב"ט דדון), גניבת דלק על-ידי אחראי דלק (ראו ע/115/06 רס"ב עזרא נ' התצ"ר וערעור שכנגד), או במקרים של גניבת רכוש שהוגדר כצבאי (מקום שלא מדובר בהוצאת רכוש מרשות הצבא).
7. בהתאם להנחיה 3.07 "הסדרים מותנים", יוצע לחשוד ו/או לבא-כוחו לערוך הסדר מותנה, בהתאם להוראות ההנחיה ובלבד שהתקיימו כלל התנאים הקבועים בה. למען הסר ספק, יובהר כי הסדרים אלו לא יחולו ביחס לעבירה של ביזה, לפי סעיף 74 לחש"פ, שהמדיניות הכללית ביחס אליה קבועה בסעיפים 17-26 להנחיה זו.

עבירות באמצעי תשלום

8. חוק שירותי תשלום, התשע"ט-2019 (להלן: "חוק שירותי תשלום") יוחד לעבירות שעניינן כלל אמצעי התשלום המתקדמים, ובכלל זה כרטיסי חיוב כמשמעותם בחוק. גניבת כרטיס חיוב או אמצעי תשלום אחר, והונאה באמצעותם, הן מעבירות הרכוש הנפוצות ביותר במערכת הצבאית, ולפיכך מחייבות תגובה חמורה מצידה של המערכת המשפטית.
- עבירה זו אף מאופיינת בתכנון ובתחכום בכל הנוגע לאופן השגת כרטיס החיוב ומספרו הסודי או אמצעי התשלום, ומעילה באמון, עת עסקינן בניצול מידע, אשר הגיע למבצע העבירה מכוח יחסי האמון עם קורבן העבירה. גם עבירה זו יכולה להתאפיין לעיתים בסדרת פעולות מתמשכות, המביאות לחסרון כיס ממשי.
9. במקרים של עבירה באמצעי תשלום שהוא כרטיס חיוב, או באמצעי תשלום אחר העומד בהגדרת החוק, יש, ככלל, לייחס עבירה באמצעי תשלום, לפי סעיף 40(ב) לחוק שירותי תשלום.
10. כאשר מעשה העבירה לווה בנסיבות מחמירות, תיוחס החלופה המתאימה ביותר הקבועה בסעיף 40(ג) לחוק שירותי תשלום, כמפורט להלן:
- א. כאשר מבצע העבירה התכוון להונות מספר רב של משתמשים או חסרי ישע, ייוחס סעיף 40(ג)(1) לחוק;
- ב. כאשר מעשה העבירה לווה בהפקת רווחים או טובות הנאה משמעותיים, ייוחס סעיף 40(ג)(2) לחוק;
- ג. כאשר העבירה נעברה בתחכום או באופן שהקשה את גילוייה, ייוחס סעיף 40(ג)(3) לחוק.
11. בצד האמור יובהר, כי גם בעבירות אלה, יוצע לחשוד ו/או לבא-כוחו לערוך הסדר מותנה, בהתאם להנחיה 3.07 "הסדרים מותנים" ולהוראותיה, ובלבד שהתקיימו כלל התנאים בה. למען הסר ספק, יובהר כי הסדרים אלו לא יחולו ביחס לעבירה של ביזה, לפי סעיף 74 לחש"פ, שהמדיניות הכללית ביחס אליה קבועה בסעיפים 17-26 להנחיה זו.

פרק העבירות	הנחיות התביעה
עדכון אחרון: יוני 2023	הצבאית הראשית

מעילה באמון

12. הפגיעה והמעילה באמון, הן של חיילים אחרים, נפגעי העבירה, והן של המערכת כולה, הינם בעלי השפעה מכריעה על חומרת העבירה. גם במקרים בהם יוחלט שלא לייחס עבירה של גניבה בידי עובד ציבור, כמפורט בסעיף 6 לעיל, הרי שהיבט זה משליך על העונש בצורה ניכרת. כבר נקבע כי "כמידת האמון הניתנת בידי נושא המשרה, כך מידת חומרתה של המעילה באמון" (ע/115/06 הנ"ל). ככל שהעבירה נעשית תוך ניצול תנאי השירות המשותפים, יחסי האמון בין חיילים ביחידה, או גישה לרכוש בעקבות תפקיד, כך העבירה הינה חמורה יותר, וראויה לגינוי חמור יותר, וזאת ללא קשר לסכום הכסף שנגנב. יש להקפיד להדגיש פן חומרה זה במסגרת הטעון לעונש בעבירות מסוג זה.

מדיניות מעצר

13. ככלל, תובע לא יעתור למעצרו של חשוד או נאשם בעבירה מן העבירות הנידונות בהנחייה זו (למעט עבירת הביזה, כפי שיפורט להלן).
14. עם זאת, במקרים חריגים יקימו גם עבירות רכוש – ובהן עבירות הגניבה השונות – עילות מעצר של מסוכנות, חשש להימלטות מאימת הדין וכן שיבוש הליכי משפט, לפי העניין. כך, יהיה מקום לעתור למעצרו של חשוד או נאשם בעבירות רכוש אשר בוצעו באורח שיטתי, בהיקף ניכר, תוך התארגנות של מספר עבריינים או תוך שימוש באמצעים מיוחדים ומתוחכמים (בש"פ 5431/98 רוסלן פרנקל נ' מדינת ישראל, פ"ד נב (4) 268). בין אותם מקרים חריגים ניתן למנות, בין היתר, תרחישים אלו:
- א. גניבת כלי רכב בנסיבות שונות (בש"פ 1366/00 טארק ג'ואריש נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 18 ביוני 2000); בש"פ 845/04 מדינת ישראל נ' אחמד ג'עפרי (פורסם בנבו, 30 בינואר 2004);
- ב. רצף של התפרצויות וגניבות (בש"פ 5043/13 עמוס גיעאן נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 24 ביולי 2013); בש"פ 2938/14 רמזי פחמאוי נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 27 באפריל 2014);
- ג. גניבה מידי מספר גדול של נפגעי עבירה, למשל בדרך של זיוף כרטיסי אשראי, מסמכים או תעודות ושימוש בהם (בש"פ 11136/03 מדינת ישראל נ' עופר איטח, פ"ד נח (5) 337; בש"פ 2871/15 מדינת ישראל נ' רחמים פלח (פורסם בנבו, 5 במאי 2015);
- ד. נטילת רכוש רב תוך התחמקות ממושכת מרשויות החוק (ראו לדוגמא את בש"פ 4556/98 מדינת ישראל נ' מוחמד חמייס (פורסם בנבו, 17 ביולי 1998);
- ה. גניבה או מעילה בסכומי עתק (בש"פ 8445/01 יעקב זוארץ נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 11 בנובמבר 2001); בש"פ 11108/05 אלברט רייזין נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 15 בדצמבר 2005)).
15. בצד האמור יובהר, כי בהינתן הצבר נסיבות חומרה משמעותיות דיין, יתקיימו עילות מעצר גם בעניינו של מי שחשוד או נאשם בעבירת רכוש יחידה (בש"פ 45/10 פאדי מסראוה נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 8 בינואר 2010)) ויהיה מקום לעתור למעצרו.

טיעון לעונש

16. הכלל הוא, כי בגין עבירה של גניבה, ביזה (אודותיה יורחב להלן), גניבה מחייל ועבירה באמצעי תשלום, תעתור התביעה הצבאית לעונש מאסר בפועל, מאסר על תנאי ופגיעה בדרגות, נוכח אופייה הפלילי המובהק של העבירה והפגיעה ביחסי האמון החייבים לשרור בין חיילי היחידה. כן יש לבקש לגזור על הנאשם פיזויים, בהתאם לנסיבות המקרה, ולציין מפורשות כי הפיזויים יינתנו לקורבן או לחברת

פרק העבירות	הנחיות התביעה
עדכון אחרון: יוני 2023	הצבאית הראשית

האשראי, מקום שמדובר בעבירה באמצעי תשלום (ראו ע/272/97 סמל אוחיון נ' התצ"ר; ע/21/98 רס"ם אשבל נ' התצ"ר וערעור שכנגד; ע/69/98 התצ"ר נ' רב"ט כהן; לעניין פיצויים לחברת האשראי ראו ע/171/02 סמל וורנובסקי נ' התצ"ר).

17. להלן נסיבות, אשר ישפיעו על הטיעון לעונש:

- א. שיטתיות שנתגלתה במעשי הגניבה (ע/126/08 הנ"ל; ע/110/09 התצ"ר נ' רס"ל יזדי; ע/27/11 התצ"ר נ' רב"ט מוקלד);
- ב. שווי הגניבה (ראו ע/18,29,50,51/08 סמ"ר אורקה וסמ"ר אלקיים וערעורים שכנגד; ע/13,16/09 התצ"ר נ' טור' דונסקוי וערעור שכנגד; ע/110/09 הנ"ל);
- ג. סוג הרכוש שנגנב וטיבו;
- ד. קיומו של ערך מיוחד לרכוש הגנוב עבור הקורבן או קיומו של מידע בעל ערך האצור בו, שאינם בהכרח קשורים לשווי הרכוש (למשל כאשר מדובר בגניבת מכשיר טלפון סלולארי "חכם" – ראו ע/3/13 סמל פרנסס נ' התצ"ר; ע/91/13 סמל ביוס נ' התצ"ר; ע/107/13 התצ"ר נ' רב"ט דוברובולסקי; ע/70,71/17 התצ"ר נ' טור' שמילוביץ וערעור שכנגד);
- ה. תחכום בביצוע העבירה;
- ו. ביצוע הונאה באמצעות אמצעי התשלום - ככלל, חמורה יותר מגניבה, נוכח הפגיעה באמון (ראו ע/126/08 הנ"ל; ע/13,16/09 הנ"ל);
- ז. המטרה לשמה נצרך הכסף - ובפרט כשהאמור בשימוש בכסף לצרכי בילויים, מותרות וכיוצא באלו (ראו ע/205/02 רב"ט כהן נ' התצ"ר; ע/13,16/09 הנ"ל; ע/90/09 התצ"ר נ' רב"ט ביטון);
- ח. מיהות הקורבן – האם מדובר בפקוד, בכפוף, בנמוך בדרגה או במפקד (ע/144/02 רב"ט שטנר נ' התצ"ר) וכן שאלת פגיעתה של הגניבה בתדמית הצבא, למשל במקרים בהם מדובר בגניבה שמבצע חייל במדים מגורם אזרחי (ע/12/11 התצ"ר נ' סג"ם קרפינסקי);
- ט. שיתוף מספר חיילים בביצוע העבירה, ובמיוחד שיתוף פקודים או נמוכים בדרגה (ע/112,115/10 טור' אבו-רוקן נ' התצ"ר וערעור שכנגד);
- י. עבר פלילי או עבר משמעתי לקוי (ראו ע/167/03 טור' פילוסוף נ' התצ"ר; ע/13,16/09 הנ"ל);
- יא. דרגתו של הנאשם (ראו ע/34/02 סא"ל עווידה נ' התצ"ר וערעור שכנגד; ע/101/05 התצ"ר נ' רס"ל הרשטיק וערעור שכנגד; ע/12/11 הנ"ל);
- יב. השבת הכסף או הרכוש שנגנב – כמובן, מקום בו לא הוחזר הכסף או הרכוש, יש לבקש כי יושתו פיצויים בשווי הכסף או הרכוש שנגנב, לטובת נפגע העבירה או לחברת האשראי, לפי העניין;
- יג. נטילת אחריות והבעת חרטה טרם פתיחת החקירה למול ניסיונות לחמוק מאחריות ולטשטש את עקבות ביצוע העבירה (ראו למשל ע/12/11 הנ"ל; ע/27/11 הנ"ל);
- יד. פגיעה בכוננות היחידה שנגרמה כתוצאה מן הגניבה (ראו למשל ע/101/05 הנ"ל; ע/27/11 הנ"ל; וראו גם את ע/43/16 התצ"ר נ' רב"ט איסקוב, שם דובר בגניבת מכשירי טלפון נייד שהיו מצויים מחוץ לחדר דיונים בבסיס מסווג).

פרק העבירות	הנחיות התביעה
עדכון אחרון: יוני 2023	הצבאית הראשית

הטיפול במוצגים

18. מצויים בתיק מוצגים שנרכשו באמצעות אמצעי תשלום מתקדם, ובכלל זה, כרטיס חיוב, שהנאשם הורשע בגניבתו או בהונאה באמצעותו - המוצגים לא יוחזרו לנאשם, גם אם השיב לבעל אמצעי התשלום את השווי הכספי של השימוש באמצעי התשלום.

19. במקרים כאלו, אין מקום להעביר את המוצגים לרשות המתלונן, גם אם הנאשם אינו משיב לבעל אמצעי התשלום את השווי הכספי של השימוש באמצעי התשלום. זאת, למעט במקרים חריגים, בהם המתלונן הראה שקבלת המוצגים תפצה אותו על הנזק שנגרם לו.

20. התביעה תעתור להעברת המוצגים בתיקים כאלו לחילוט או לתרומה, לפי העניין.

עבירות ביזה

כללי

21. עבירת הביזה חמורה יותר מעבירת הגניבה. משום שהיא כרוכה בפגיעה משמעותית וקשה בעיקרון טוהר המידות, שהוא "אח תאום של עיקרון טוהר הנשק". משכך, עבירת הביזה, כמוה כפגיעה בעיקרון טוהר הנשק (ע/200/82 התצ"ר נ' סמ"ר אנקורי). יפים הם דבריו של בית הדין הצבאי לערעורים על עבירה זו ב-ע/62/03 התצ"ר נ' סמל אילין:

"עבירת הביזה בזויה היא. מבצעה מבזים את עצמם, את יחידתם ואת צה"ל כולו. ככל שהבוזז בכיר בדרגה ומצטיין בתפקידו ובתפקודו בצה"ל, כך גדלה גם הבושה והכלימה הנגזרת ממעשהו: 'אם בארזים נפלה שלהבת מה יעשו אזובי הקיר?! והיה מחננו טהור! זו הדרישה מצה"ל, ממפקדיו ומלוחמיו. ציווי מוסרי זה, הנכון תמיד, והוא לעולם יפה לשעתו, מקבל משנה-תוקף עת עומד הוא למבחן, בשעת לחימה. הוא תקף כלפי הלוחמים וכלפי תומכי הלחימה גם יחד. חייל קרבי הממהר 'לשלל שלל ולבוז בז' (יחזקאל, לח, יב; ישעיהו, י, ו), לא רק עובר עבירה מבחינה משפטית וראוי לכל גינוי מבחינה מוסרית, אלא הוא גם פוגע בחבריו ובמילוי משימתו הצבאית, ולעיתים אף מסכלה"

22. סעיף 74 לחש"פ מאפשר לייחס את עבירת הביזה באחת משתי חלופות:

א. "חייל שבו ביזה" – בהקשר זה, קבע בית הדין הצבאי לערעורים כי "עבירת ביזה – מתבצעת ע"י לקיחה לעצמו על ידי חייל, של רכוש בשטח שנכבש מידי האויב, סמוך לכבוש, ואין כל צורך שהדבר ייעשה תוך שימוש בכוח" (ע/95/67 טור' אוחיון וטור' דחליקה נ' התצ"ר וערעורים שכנגד, וראו גם: ע/368/56 התצ"ר נ' טור' שמחי; ע/127/67 סמל דוניבסקי נ' התצ"ר וערעור שכנגד).

ב. "חייל [...] שפרץ לבית או למקום אחר כדי לבוז בו ביזה" – פריצה, כהגדרתה בסעיף 405 לחוק העונשין, תשל"ז-1977, על מנת לבוז ביזה.

פרק העבירות	הנחיות התביעה
עדכון אחרון: יוני 2023	הצבאית הראשית

מדיניות העמדה לדין

23. עבירת הביזה היא עבירה מסוג **פשע חמור**, שאות קלון בולט וניכר בצידה. לפיכך, כתב אישום בגין עבירה זו ראוי שיוגש כאשר לרכיב הביזה בפועל, מתווספים אחד או יותר מהיבטי החומרה הבאים:
- א. שווי הרכוש שלקח החייל עולה על 500 ₪;
 - ב. הרכוש שנלקח הוא **רכוש בעל ערך מיוחד**, שאינו כספי, כדוגמת: ציוד רפואי, תשמיש דת, נכס תרבותי או פריט היסטורי, ואין נפקא מינה מה הוא שווי הרכוש שנלקח;
 - ג. הרכוש נלקח **בתיכוס ותיכנון**;
 - ד. הרכוש נלקח **בצוואתא**, על-ידי מספר חיילים;
 - ה. הרכוש נלקח תוך **שימוש בכוח כלפי אדם** או תוך נקיטת התנהגות משפילה או אכזרית;
 - ו. נסיבות לקיחת הרכוש מגלמות היבטי חומרה מיוחדים אחרים, בהתחשב, בין היתר, **בזהות הקורבן** (לרבות גילו ומצבו הבריאותי), **בדרגת החייל ותפקידו** או **באופי הפעילות הצבאית** במסגרתה בוצעה העבירה.
24. כאשר למעשה הביזה לא מתווסף אחד או יותר מהיבטי החומרה שבסעיף 17 להנחיה זו ושווי הרכוש אינו עולה על 500 ₪, העבירה תטופל, ככלל, בדין משמעותי, ובלבד שאין לחובת החייל הרשעה קודמת בעבירה דומה בדין משמעותי או פלילי, ושלא פתוחה בעניינו של החייל חקירת מצ"ח בעבירות דומות, אשר ביחס אליה קבע פרקליט צבאי כי קיימות ראיות לכאורה.
25. מעשה ביזה שבוצע על-פי החלופה הקבועה בסעיף 74 סיפא, דהיינו, על דרך של **פריצה בכוונה לבזוז ביזה**, ככלל, יצדיק הגשת כתב אישום בגין עבירת הביזה, אף במנותק משאלת קיומם של היבטי החומרה הנזכרים בסעיף 17 להנחיה זו.

מדיניות מעצר

26. בפסיקת בית הדין הצבאי לערעורים נקבע, כי עילות המעצר הצומחות מעבירת הביזה הן בעיקר עילות המעצר הצבאיות הייחודיות – **המסוכנות הצבאית והפגיעה במשמעת הצבאית** – אשר מתעוררות במלוא עוזן בביצוע בעבירה זו (ע"מ 38/06 רב"ט מ.ב. ואח' נ' התצ"ר).
27. ברוח דברים אלו, מקום בו נבחן עניינו של חשוד או נאשם בעבירת הביזה, יעתור התובע, ככלל, **למעצרו הממשי**, בשל התקיימות עילות המעצר האמורות. זאת, אלא אם עילות אלו קהו בהתחשב בנסיבות קולא **מיוחדות, ייחודיות וחריגות**, כגון – שווי נמוך במיוחד של הרכוש שנבזז; הודאה והבעת חרטה באופן מידי, לצד השבת הרכוש שנבזז; חלוף זמן ניכר מעת ביצוע העבירה; וכיוצא באלו (ע"מ 76/07 סמל עזרא נ' התצ"ר, בפסקה 9; ראו גם ע"מ 51/09 סמל א.ק. נ' התצ"ר).

הטיעון לעונש

28. כידוע, עבירת הביזה חמורה לא רק במהותה, אלא גם על פי תוצאות הלוואי השליליות הנובעות ממנה. לא בכדי קבע המחוקק עונש מירבי של **עשר שנות מאסר** למי שהורשע בעבירות ביזה. אין ספק בדבר, וכך גם נאמר לא פעם, כי מעשים מסוג זה מקעקעים את היסודות עליהם מושתתת המערכת הצבאית, ומובן כי התנהגות מעין זו עומדת בסתירה מוחלטת לעקרונות עליהם מחנך צה"ל את מפקדיו וחייליו.
29. בהתאם, בעת טיעון לעונש בעבירת ביזה, יעתור התובע להשתת רכיבי ענישה של **מאסר בפועל** (בכליאה ממשית), **מאסר מותנה** וכן **הורדה מכל דרגה**, לצד השתת **פיצוי** לטובת בעל הרכוש שנבזז.

פרק העבירות	הנחיות התביעה
עדכון אחרון: יוני 2023	הצבאית הראשית

30. בטיעוניו לעונש ידגיש התובע, בנוסף על היבטי החומרה שפורטו בהקשר לעבירות גניבה בכלל, גם את **היבטי החומרה המיוחדים הנוגעים לה**, לרבות הפגיעה במוסריותו של צה"ל, הן כלפי פנים והן כלפי חוץ (בהיבט הבינלאומי, התודעתי והתקשורתי), הפגיעה באוכלוסייה הנתונה למרות (ע/168/03 **התצ"ר נ' רב"ט בן-ישי**; ע/62/03 הנ"ל), וכן הפגיעה במוכנות המבצעית, באשר החייל עוסק בגזל רכוש ולא במשימת הלחימה או השמירה המוטלת עליו. כך, בהקשר אחרון זה, קבע בית הדין הצבאי לערעורים בפרשת **אילין הנ"ל**:

"חייל בוזז [...] פוגע ביכולתו המבצעית-טקטית של צה"ל למלא את משימותיו. היקף הפגיעה האחרונה משתנה, כמובן, בהתאם למשימות החייל, הבוזז. כך, למשל, בעת כניסה לבתי מבוקשים או לבתי חשודים, כבעניינו של המשיב, משימת החייל, הנכנס לבית, היא משימה מבצעית הכוללת פעילות אחת או כמה פעולות, מבין הפעולות הבאות שאותן הוא נדרש לבצע: לעצור, לבדוק, לסרוק או לאבטח. חייל בוזז אינו יכול לבצע אף לא אחת מאלה כאשר הוא עוסק, במחשבה ובמעשה, במלאכתו הבוזזה. אמרו מעתה: הבוזז, המועל בתפקידו – לא רק מזהם עצמו ומכתים את חבריו בכתמי מעשיו – אף פוגע במילוי משימתו, ובמשימתה של יחידתו. לעיתים, תוצאה ישירה של מעשי הביזה והעיסוק בה, מגיעים עד כדי הפקרת ביטחונם של חבריו לנשק של הבוזז. מכאן עולה כי גם מבחינה מוסרית וגם מבחינה מעשית-תועלתנית, נזק הביזה ופגיעתה הקשה מגיעים גם נגד חבריו ליחידה של הבוזז. במקרים רבים – ובעיקר, ככל שהדבר נוגע לחייל קרבי, מצטיין, כדוגמת המשיב – דווקא הללו, חיילי מחלקתו ופלוגתו, הם היקרים והקרובים לליבו"

הטיפול במוצגים

31. לאחר סיום ההליכים בתיקי ביזה, יומלץ בפני נשיא בית הדין על העברתם של המוצגים על-ידי מצ"ח למת"ק הסמוך למקום מגוריו של הנבזז, אם הנבזז מתגורר בשטחי הרשות הפלסטינית, או לחטיבת קש"ח אם הנבזז מתגורר בשטח אויב אחר, על מנת שגורמים אלו ישיבו את הרכוש לבעליו.

32. עם זאת, כאשר מדובר בפרטי רכוש אשר נבזזו מידי מוסדות של מדינות האויב אשר היו נלקחים ממילא כ"שלל מלחמה" על-ידי גורמי הצבא, הרי שאין מקום להשיבם, ויש להמליץ בפני נשיא בית הדין על העברתם לידי גורם צבאי רלוונטי, על חילוטם או על השמדתם.